

1982, 5. října – Sdělení VONS č. 309 „Rozsudek nad I. Jirousem, F. Stárkem a M. Hýbkem potvrzen“ o soudním jednání u Krajského soudu v Ústí nad Labem a usnesení tohoto soudu potvrzujícím rozsudek Okresního soudu v Chomutově nad vydavateli samizdatového časopisu VOKNO.¹

Dne 27. září 1982 v 8.30 hodin se konalo u Krajského soudu v Ústí nad Labem veřejné zasedání v trestní věci Františka Stárka, Ivana Jirouse a Michala Hýbka, odsouzených 9. července 1982 Okresním soudem v Chomutově pro trestný čin výtržnictví a další (§ 202 odst. 2, § 187 odst. 1, § 6 Zákona o přečinech) k nepodmíněným trestům odnětí svobody. Čtvrtý ze skupiny odsouzených Martin Frič nevyužil práva odvolání a je již ve výkonu trestu odnětí svobody na 15 měsíců.²

K veřejnému zasedání krajského soudu se dostavilo celkem 13 osob z okruhu přátel obžalovaných včetně nejbližších příbuzných.³ Vně i uvnitř soudní budovy byla učiněna silná policejní opatření a do budovy soudu byly vpuštěny pouze ty osoby, které se mohly prokázat předvolávkou k soudu. K odvolacímu řízení obžalovaných Františka Stárka a spol. byla vpuštěna pouze manželka Ivana Jirouse – Juliana Jirousová, která podala odvolání proti rozsudku první instance a byla tedy obeslána jako účastnice řízení.⁴ Manželka Františka Stárka ani matka Michala Hýbka nebyly vůbec vpuštěny do budovy ani na dobu vynesení rozsudku. Není nám známo, že by toto opatření mělo obdobu v dosavadní soudní praxi. Senát za předsednictví JUDr. Nygrína (přisedící JUDr. Kugl a další)⁵ postupoval formálně korektně.

Byl konstatován spis Okresního soudu v Chomutově, navíc předseda senátu zdůraznil ve věci obžalovaného Jirouse, že pro něho je přítěžující okolností, že ve své trestné činnosti pokračoval hned po propuštění z předchozího výkonu trestu, a to tím, že psal články, v nichž oslavoval a glorifikoval činnost hudebních skupin, která byla již dříve zhodnocena jako trestná. Františku Stárkovi

bylo přičteno jako přitěžující okolnost jeho chování v přípravném řízení a v průběhu trestného řízení a způsob života od 18 let, kdy se údajně zúčastňoval „srazů“, z nichž některé i organizoval. Soud měl zřejmě na mysli soukromé hudební produkce neoficiálních skupin.

Michalu Hýbkovi byla naproti tomu přiznána polehčující okolnost, dosavadního bezúhonného způsobu života.

Prokurátor krajského soudu se snažil oslabit politický důraz trestního řízení, který byl v Chomutově dán zejména expertízou časopisu VOKNO, vypracovanou profesorem Rzounem Vítězslavem, tím, že tento časopis charakterizoval jako určený a rozšiřovaný mezi mládeží podléhající narkomanii. Za přímý návod k narkomanii označoval text, který byl úryvkem z předkladu knihy amerického psychologa Timothy Leeryho. Trest pro Františka Stárka shledal dostačujícím, pro Jirouse adekvátním a pro Hýbka přiměřeným.⁶

Obžalovaný Stárek a Hýbek neměli k řízení připomínek, Ivan Jirous připomněl, že jeho obhajoba nebyla Okresním soudem v Chomutově vůbec vzata na vědomí a že rozsudek okresního soudu cituje obžalobu se všemi nepřesnostmi, které svou obhajobou vyvrátil. Připomněl soudu konkrétně ze své obhajoby, včetně toho, že v letech 1967–71 oficiálně publikoval a že proti jeho článkům nebylo formálních ani odborných námitek. Uvedl, že se svými názory na stav kultury u nás se nikdy netajil a že v současné době publikovat nemůže, proto pracuje v JZD, ovšem psát nemůže přestat, stejně jako malíř nemůže přestat malovat.

Po krátké polední přestávce ve 12.30 vynesl senát krajského soudu rozsudek, jímž potvrdil tresty stanovené okresním soudem. Právní moci nabyly tyto výměry trestu: František Stárek dva a půl roku ve druhé nápravně výchovné skupině, Ivan Jirous tři a půl roku ve třetí nápravně výchovné skupině a Michal Hýbek – jeden a půl roku v první nápravně výchovné skupině.⁷ Františku Stárkovi a Ivanu Jirousovi byl stanoven ochranný dohled na dobu dvou let po odpykání trestu.⁸

Informace o Chartě 77, r. 5, 1982, č. 9, s. 7–8.

POZNÁMKY

- ¹ K případu vydavatelů časopisu VOKNO viz dále sdělení VONS č. 279, 307 a 370, dokument č. 280, 308 a 373.
- ² Martin Frič podal prostřednictvím svého obhájce JUDr. Otakara Pazdziora dne 20. 7. 1982 odvolání proto rozsudku Okresního soudu v Chomutově z 9. 7. 1982, které však 11. 8. 1982 vzal zpět. Frič byl 31. 8. 1982 dodán do výkonu trestu do NVÚ Oráčov. Uvedené dokumenty jsou uloženy in: OS v Chomutově, soudní spis k případu Františka Stárka a spol., spis. zn. 5 T 176/82.
- ³ V souvislosti s odvolacím řízením u Krajského soudu v Ústí nad Labem zaslaly z Paříže výbory pro lidská práva telegram obsahující žádost o osvobození všech čtyř odsouzených: „*Přátele Ivana Jirouse a jeho druhů sledují všude ve svobodném světě dnešní odvolací řízení Stop Žádáme zdvořile předsedu krajského soudu, aby uznal nelegální jak zatčení, tak obvinění a zrušil rozsudek Jirouse, Hýbka, Friče a Stárka Stop Tento soud má být veřejný, a tudíž doufáme, že telegram bude veřejně přečten Stop Protestujeme ve všech hlavních městech Evropy, v Kanadě i Americe Stop Děkujeme výbory pro lidská práva.*“ Telegram je uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 327, sign. IV/5, kart. 55.
- ⁴ Odvolání Juliany Jirousové z 19. 7. 1982 proti rozsudku Okresního soudu v Chomutově z 9. 7. 1982 je uloženo in: OS v Chomutově, soudní spis k případu Františka Stárka a spol., spis. zn. 5 T 176/82.
- ⁵ Celými jmény Václav Nygrín a Josef Kugl.
- ⁶ Bližší informace o veřejném zasedání ve věci odvolání F. Stárka, M. Hýbka, I. Jirouse a J. Jirousové viz v protokolu o veřejném zasedání. Tamtéž.
- ⁷ František Stárek byl 5. 10. 1982 dodán do výkonu trestu do NVÚ Příbram, k jeho propuštění na svobodu došlo 10. 5. 1984. Ivan Jirous byl 5. 10. 1982 přemístěn z věznice v Litoměřicích k výkonu trestu do NVÚ Valdice, Hýbek byl 5. 10. 1982 přemístěn do NVÚ Plzeň-Bory. Viz hlášení z nápravně výchovných ústavů o změnách u odsouzených uložené in: tamtéž.

O odvolacím řízení referoval např. Svatopluk Karásek v článku „Před odvolacím soudem Ivana Jirouse“ in: *Studie*, 1982, č. 83, s. 494–495, a v článku „Ivan Jirous“ in: *Hlasy Čechů a Slováků v Austrálii* 3, 1982, č. 20 (19. 10.), s. 4; dále viz články „Akce na podporu Ivana Jirouse“ in: *Nový domov* 33, 1982, č. 19 (23. 9.), s. 1; „Bez ohledu na protesty – odvolání zamítnuto“ in: *Americké listy*, 1982, č. 41 (8. 10.), s. 2; „Po rozsudku a po návštěvě v Praze“ o ohlasech v zahraničí na proces s vydavatelem časopisu Vokno in: *Americké listy*, 1982, č. 42 (15. 10.), s. 2. Se žádostí o Jirousovo propuštění na svobodu spolu s dalšími politickými vězni v Československu se na prezidenta republiky obrátili Stanislav Devátý, Pavel Dudr, Ivan Lamper, Dana Lamperová, Bohumil Obdržálek a Irena Obdržálková. Dopis byl publikován in: *Nový domov* 34, 1982, č. 24 (2. 12.), s. 8.

- ⁸ Usnesení senátu Krajského soudu v Ústí nad Labem složeného z předsedy Václava Nygrína a soudců Josefa Grunta a Ivana Sedláčka z 27. 9. 1982 je uloženo in: OS v Chomutově, soudní spis k případu Františka Stárka a spol., spis. zn. 5 T 176/82.